

Φως και Σωτηρία στην Έρημο της Ανθρωπότητας

/ Γνώμες

Κάστρο που αναδύεται από την ομίχλη, η Υπαπαντή αγκαλιάζει την ψυχή με δέος. Βιώνουμε μια στιγμή αιώνια, όπου το θείο βρέφος, ζωή στην έρημο της ανθρωπότητας, συναντά τον Συμεών, που η καρδιά του φλέγεται από ελπίδα.

• Του Θεοφιλεστάτου Επισκόπου Μελιτηνής κ. Μαξίμου

Ωσάν λαμπρό φέγγος που σχίζει τη νύχτα, η εορτή της Υπαπαντής αποκαλύπτει την αχτίδα αισιοδοξίας μέσα στο σκοτάδι της απαισιοδοξίας. Ο ενσαρκωμένος Λόγος, αγκαλιασμένος από τον Συμεών, γίνεται πυξίδα που δείχνει τον δρόμο στους αβέβαιους, μια σιωπηλή κραυγή που αντηχεί στην αιωνιότητα, κύμα που σκάει στην ακτή και διαλύει τα μυστικά του βυθού. Μέσα από την απλότητα της

εικόνας, αναδύεται η μεγαλοσύνη του μυστηρίου. Ο Χριστός, η πηγή του φωτός, παρουσιάζεται ως ένα απλό βρέφος, αδύναμο και τρωτό, σαν τον σπόρο που κρύβει μέσα του το δέντρο. Κι όμως, μέσα σ' αυτή την αδυναμία κρύβεται η δύναμη που θα ανατρέψει την παλιά τάξη πραγμάτων, που θα φέρει την ελπίδα και την αναγέννηση.

Η Υπαπαντή γίνεται σύμβολο της θείας συγκατάβασης, της άπειρης αγάπης του Θεού για τον άνθρωπο, μιας αγάπης που θυσιάζεται για να σώσει τον κόσμο. Στα μάτια του Συμεών, καθρεφτίζεται η πίστη και η προσμονή ολόκληρης της ανθρωπότητας. “Νυν απολύεις τον δούλον σου, Δέσποτα, κατά το ρήμα σου εν ειρήνη” (Λουκ. 2, 29), αναφωνεί ο γέροντας, αναγνωρίζοντας στο πρόσωπο του βρέφους τον Μεσσία, τον λυτρωτή του κόσμου. Η φωνή του, γεμάτη συγκίνηση και ευγνωμοσύνη, γίνεται η φωνή όλων όσοι αναζητούν αυτό που κρύβεται μέσα τους, όλων όσοι διψούν για την αλήθεια.

Η Υπαπαντή είναι μια πρόσκληση για εσωτερική αναζήτηση, για πνευματική αφύπνιση. Εγερτήριο μετά από απατηλό όνειρο. Μας καλεί να ανοίξουμε τις καρδιές μας στη λάμψη της θείας χάριτος, να αφήσουμε πίσω μας τις ανησυχίες και τις αμφιβολίες. Αόρατη γέφυρα που ενώνει τον ουρανό με τη γη, μας οδηγεί στον δρόμο της αλήθειας, της αγάπης, της σωτηρίας.

Στο ημίφως του Ναού, όπου οι ψίθυροι των προσευχών συναντούν την ιερή σιωπή, ο γέροντας Συμεών, με την καρδιά του γεμάτη προσμονή, αγκαλιάζει το θείο βρέφος. Η εικόνα αυτή, ιερή και συνάμα συγκινητική, κρύβει μέσα της το βαθύ νόημα της χριστιανικής πίστης: την ταπείνωση του Χριστού, την βεβαιότητα της θείας παρουσίας, την ένωση του Θεού με τον άνθρωπο.

Ο Θεοδόχος Συμεών, άνθρωπος δίκαιος και ευλαβής, καθοδηγούμενος από το Άγιο Πνεύμα, αναγνωρίζει στο πρόσωπο του μικρού Ιησού τον Μεσσία, τον αναμενόμενο Λυτρωτή. Η μακρά αναμονή του, χρόνια γεμάτα πίστη και ελπίδα, φτάνει στο τέλος της. Ως άνθος εαρινόν που ξαφνικά εκπύσσεται, η ψυχή του γεμίζει χαρά και ευγνωμοσύνη. Τα λόγια του Συμεών, που αντηχούν ακόμη και σήμερα μέσα από τους αιώνες, μαρτυρούν την πίστη του και την πεποίθηση ότι η έλευση του Χριστού θα φέρει φως και σωτηρία σε όλο τον κόσμο. Σαν ταπεινός φύλακας που παραδίδει τα κλειδιά του, είναι έτοιμος να αφήσει τον κόσμο αυτό, έχοντας δει το “σωτήριον” του Θεού.

Η προφητική του ματιά διαπερνά τα τείχη του μέλλοντος. Βλέπει τον πόνο, τη θυσία, τον σταυρό. Προφητεύει ότι ο Ιησούς θα γίνει “σημείον αντιλεγόμενον” (Λουκ. 2, 34) και ότι μια “ρομφαία” (Λουκ. 2, 35) θα διαπεράσει την ψυχή της Παναγίας. Σαν τραγικός Έλληνας ποιητής, ο Δίκαιος Συμεών τραγουδά τη

λύτρωση και τον πόνο, τη δόξα και τη θυσία. Ο Χριστός, το φως του κόσμου, θα γίνει αιτία διχασμού, πηγή πόνου και οδύνης. Κι όμως, μέσα από τον πόνο και την θυσία, θα αναδυθεί η δόξα της Ανάστασης, η νίκη κατά του θανάτου.

Σ' αυτό το σημείο, ο Άγιος Αθανάσιος στο έργο του "Περί της Ενανθρωπήσεως του Λόγου" επισημαίνει: "Τοίνυν τὰς τῆς ἐνανθρωπήσεως τῆς ἐμῆς αἰτίας μαθὼν, ἅπιθι". Με αυτά τα λιτά λόγια, ο μεγάλος πατέρας της Εκκλησίας υπογραμμίζει τη σημασία της ενανθρώπησης του Λόγου για τη σωτηρία του ανθρώπου. Η έλευση του Χριστού στον κόσμο φέρνει το μήνυμα της λύτρωσης και της ανανέωσης, της αλλαγής που όλοι προσμένανε.[1] Ο άνθρωπος, πλασμένος κατ' εικόνα Θεού, καλείται να γνωρίσει τον Δημιουργό του, να ζήσει κοντά Του, να βρει την αληθινή του ταυτότητα.

Ο Συμεών μίλησε καθαρά. Η πίστη δεν είναι μόνο χαρά, αλλά και πόνος... Ο ίδιος δέχτηκε το θέλημα του Θεού με όλες τις συνέπειές του, εμείς στεκόμαστε φοβισμένοι. Αδύναμοι. Έτσι δεν νιώθουμε μπροστά στον πόνο; Και εκεί που βλέπουμε τις χαραμάδες στο πάτωμα, ο Χριστός μέσα μας αλλάζει τα πάντα. Και ξάφνου, ορθώνουμε το ανάστημά μας και προχωράμε με δύναμη και πίστη. Σαν ένα κρυμμένο διαμάντι που περιμένει να ανακαλυφθεί, η πίστη μας δοκιμάζεται για να αστράψει. Η πορεία προς την σωτηρία είναι γεμάτη δυσκολίες και πειρασμούς, αλλά μέσα από αυτές τις δοκιμασίες, η ψυχή μας δυναμώνει.

Στο ιερό χώρο του Ναού μια γυναίκα ξεχωρίζει: η Άννα η προφήτιδα. Σαν μια σιωπηλή σκιά που κινείται ανάμεσα στους πιστούς, η Άννα, με την ψυχή της πλημμυρισμένη από αγάπη για τον Θεό, γίνεται μάρτυρας της θείας ενανθρώπησης. Προχωρημένη σε ηλικία και χήρα για 87 χρόνια, είχε αφιερώσει τη ζωή της στην υπηρεσία του Θεού. Νήστευε, προσευχόταν και δοξολογούσε τον Κύριο μέρα και νύχτα, ζώντας σε μια διαρκή κατάσταση πνευματικής εγρήγορσης. Σαν αγριολούλουδο που ανθίζει στην έρημο, η πίστη της άνθιζε μέσα στις δοκιμασίες και τις θλίψεις της ζωής.

Όταν λοιπόν αντικρίζει το θείο βρέφος στα χέρια του Συμεών, η Άννα γεμίζει χαρά και ευγνωμοσύνη. Αναγνωρίζει στον Ιησού τον Μεσσία που περίμενε με τόση αγωνία. Έχοντας αντικρύσει το θείο βρέφος, βρίσκει την απέραντη γαλήνη που λαχταρούσε.

Και τότε, η προφήτιδα γίνεται κήρυκας της θείας αλήθειας. Με ζωηρό ενθουσιασμό, αναγγέλλει σε όλους τους παρευρισκομένους την έλευση του Χριστού, διακηρύσσοντας με θάρρος το μήνυμα της σωτηρίας. Ως φλεγόμενος δαυλός στο έρεβος, η μαρτυρία της φωτίζει τις ψυχές των πιστών, οδηγώντας τους στο δρόμο της χαράς και της ελπίδας.

Η Άννα, με τη ζωή και την μαρτυρία της, γίνεται παράδειγμα πίστης και αφοσίωσης στον Θεό. Σαν κερί που λιώνει μπροστά στην ιερή φλόγα, κουβαλούσε μέσα της την ελπίδα της σωτηρίας, την προσμονή της λύτρωσης. Κι όταν επιτέλους συνάντησε τον Χριστό, η ψυχή της πλημμύρησε από ευτυχία. Ποταμός που χύνει τα νερά του στη θάλασσα η πίστη της, όρμησε στο πέλαγος του Θεού, αφήνοντας πίσω της όλα τα άλλα.

Η εορτή της Υπαπαντής, ποίημα ζωής στην άβυσσο της ψυχής μας. Μια συνάντηση με το άγνωστο, το θείο βρέφος, μια σπίθα που τρεμοσβήνει στα σκοτάδια μας. Ο Συμεών, μια φιγούρα τραγική, ψιθυρίζει προφητείες σ' ένα κόσμο που αμφιταλαντεύεται. Η Άννα, με μάτια πληγωμένα απ' το χρόνο, αγγίζει την πηγή της ζωής. Η Παναγία, υπάκουη, ακολουθεί τα βήματα του Θεού.

Κάθε μέρα που ανατέλλει, μια νέα πρόκληση. Ανοίγουμε τις καρδιές μας στην ελπίδα, παραδινόμαστε στον αγώνα. Κήρυκες μιας νέας αρχής, μιας αρχής που γεννιέται μέσα από τα ερείπια.

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση με την προϋπόθεση αναφοράς του ονόματος του συγγραφέα, Επισκόπου Μελιτηνής Μαξίμου Παφίλη.

Παραπομπές

[1] Αθανάσιος Αλεξανδρείας, Του εν αγίοις πατρός ημών Αθανασίου τα ευρισκόμενα πάντα, επιμ. Bernard de Montfaucon, Patrologia Graeca, τόμ. 28 (Παρίσι: J.-P. Migne, 1857), 989.

Φωτογραφία: Εικόνα Υπαπαντής από δωδεκάορτο τέμπλου των αρχών του 18ου αιώνα (0,725 x 0,47 μ.), χαρακτηριστικό δείγμα Επτανησιακής τεχνοτροπίας. Κληροδότημα Αναστασίου και Μαρίας Βαλαδώρου. Μουσείο Μπενάκη, elpedia.